

Menneskelig suksess

TEKST

Prableen Kaur

PUBLISERT 5. juni 2012

Jeg kjenner et menneske som ikke helt vet om hun vil leve. Vi kan se at det går i bølger for henne. At ting ikke alltid er som de skal. Vi ser det godt når smilet om munnen hennes visner, når hun ikke tar telefonen hvis vi ringer, når hun ikke svarer på tekstmeldingene våre. Vi vet at hun er hjemme. Hun ligger i sengen på rommet sitt. Hun vil ikke mer.

«Vi spør om vi kan få møte
psykologen hennes eller noen
andre som kan si litt om
hvordan vi kan hjelpe henne. Vi
er redde for å trå feil»

Arrene og merkene på armene hennes bærer et preg av mørke dager og stunder. Noen er godt synlige, mens andre har blitt svakere, som fortiden. Noen kutt er nye og dype. De viser nåtidens smerte. Når hun er ute, bruker hun alltid gensere med lange ermer. Da vil hun helst skjule arrene.

Hun er egentlig veldig flink på skolen. Hun er en ener. På fritiden tar hun bilder og synger. Hun er som alle andre, selv om hun ikke er det. Hun tar del i andres gleder, og vi tar del i hennes gleder, men så kan det snu seg brått. Når hun er for seg selv eller blir sint, kan hun la kniven smuldre smerten og gjøre henne fri.

Vi, vennene hennes, prøver å være der for henne så godt vi kan, vi prøver å hjelpe. Vi gir henne ikke opp, for ingenting gleder oss mer enn når hun dyrker hobbyene sine, tilbringer tid med oss og faktisk er glad. Da ser vi at hun lever og ikke bare *er*. Vi gjør det vi kan for å hjelpe henne, men vi skjønner ikke alltid *hvordan* vi skal hjelpe henne. Familien hennes samarbeider godt med oss. De holder oss oppdatert, og hun har aldri hatt noe imot det. Vi spør om vi kan få møte psykologen hennes eller noen andre som kan si litt om hvordan vi kan hjelpe henne. Vi er redde for å trå feil. Det setter oss i en makteløs posisjon. Vi har spurt gjennom foreldrene, som også har ønsket det samme som oss, men aldri fått svar på spørsmålene. Hvordan kan vi hjelpe?

Det er det ene spørsmålet vi stiller oss. Det andre dreier seg om de gangene vi ser at hun ikke har det bra. At det kun er et spørsmål om tid før noe skjærer seg. Det har hendt at

hun har gjort ting som tydelig viser at hun trenger hjelp, men så får hun ikke hjelp. Hun er ikke er syk nok, får foreldrene til svar.

Etter det som skjedde meg den 22. juli, har jeg blitt tvunget til å gå til psykolog av mennesker rundt meg, og jeg har sett min venninnes historie fra en ny side. I starten dro jeg fordi alle maste sånn, men etter hvert føltes det greit. Jeg kom godt overens med psykologen min, og følte at samtalene iblant hjalp. Til slutt bestemte jeg meg for å fortelle henne historien om venninnen min, og spurte psykologen min hvorfor hun ikke alltid fikk hjelp. Selv når menneskene rundt henne, de på sykehuset og andre, visste at hun trengte det. Det føltes helt feil at hun kunne fortsette slik fordi hun var ressurssterk, og fordi ingen klarte å ta henne skikkelig på alvor. Psykologen forstod frustrasjonen min og oppfordret meg til å være der for henne og ikke gi henne opp. Selv om det var vanskelig, så trengte venninnen min det, sa hun.

Venninnen min er en av mange som er i en slik situasjon. Det er naturlig å ville vise at man er uavhengig og sterk. Svakhetene vil man helst ikke snakke om, og dermed viser desperasjonen seg ved at man tyr til andre midler for å lette på trykket. At samfunnet stadig blir mer komplisert, fører til at individer føler de stadig må prestere og komme over nye krav for å kunne bli suksessfulle. Klarer man ikke å prestere, er man ikke god nok, og det virker igjen på hvordan et menneske oppfatter seg selv.

Utfordringen er kanskje først og fremst at vi trenger å skifte fokus til menneskelig suksess fremfor samfunnets krav til suksess. Det er en vanskelig balansegang, for vi bor alle i denne verden og blir påvirket av andres forventninger til oss. Men jeg legger merke til at små ting kan endre de store. Når jeg snakker med venninnen min og påpeker alt hun mestrer, blir hun ganske stolt av seg selv. Det gir henne overskudd til også å gjøre det hun ikke er så veldig glad i, men som hun må forholde seg til. Ofte er det nettopp de små tingene man velger å ignorere i så vanskelige situasjoner, som i sum kan være med på å løfte et menneske.

Teksten sto på trykk første gang i Tidsskrift for Norsk psykologforening, Vol 49, nummer 6, 2012, side 615

TEKST

Prableen Kaur